

TISKOVÉ ZPRAVODAJSTVÍ
NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

Staroměstské náměstí 12, 110 15 Praha 1

„Otevři zahradu rajskou.“ Benediktini v srdci Evropy 800–1300

Hlavní kurátor: Vít Vlnas

Kurátor: Jan Klípa

Koncepce a výběr exponátů: Milena Bravermanová, Dušan Foltýn, Jan Klípa, Viktor Kubík, Petr Kubín, Jiří Kuthan, Pavlína Mašková, Aleš Mudra, Michaela Ottová, Petra Oulíková, Michal Patrný, Petr Sommer, Vít Vlnas, Josef Žemlička

Grafické řešení: Jana Vahalíková

Architektonické řešení: Architektonický atelier SGL Projekt, Jiří Javůrek, Silvie Bednaříková

Termín otevření: od 7. 11. 2014 do 15. 3. 2015

Místo: Valdštejnská jízdárna, Valdštejnská 3, Praha 1

Výstavu uspořádala Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií věd České republiky a Univerzitou Karlovou v Praze za podpory Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, Národního muzea a Správy Pražského hradu.

Nad výstavou převzali čestnou záštitu:

Dominik kardinál Duka OP, arcibiskup pražský a primas český

Józef Kowalczyk, arcibiskup metropolita hnězdenský a primas polský

Daniel Herman, ministr kultury České republiky

Grażyna Bernatowicz, velvyslankyně Polské republiky

Arndt Freytag Freiherr von Loringhoven, velvyslanec Spolkové republiky Německo

Ferdinand Trauttmansdorff, velvyslanec Rakouské republiky

„Naše část Evropy je součástí světadílu, který byl nazván Evropou prvního tisíciletí, Evropou mnichů. Realizované heslo Ora et labora (Modli se a pracuj) dává povstat klášterům, které se stávají modelem pro kamennou architekturu a výstavbu zdejších měst s celou infrastrukturou - chrám, obydlí, hotel, nemocnice, umělecké dílny, řemeslné dílny, škola. Nebyly to však jen školy, které by učily číst a psát a vychovávaly humanitní (nepraktickou) inteligenci, ale učily také řemeslům, péči o druhé a novým formám zemědělství. Byly to tyto kláštery, které zachránily antickou kulturu. Vedle Bible a legend o křesťanských mučednících v době císařské tyranie položily základy Evropě druhého tisíciletí.“

Pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka v úvodu ke katalogu výstavy

Prosba „Otevři zahradu rajskou“ je převzata z modlitby slavného Sugera, opata kláštera Saint Denis u Paříže. Národní galerie v Praze zve jejím prostřednictvím k návštěvě jedinečné výstavy raně středověkého umění. Dosud nikdy se u nás nepodařilo shromáždit vybraná díla dané epochy v takovémto počtu a především v takovéto kvalitě. Na dvě stě padesát exponátů svezonych z celého Česka a ze šesti dalších zemí dokumentuje materiální a duchovní kulturu střední Evropy počínaje epochou vlády Karla Velikého přes období otonské a románské až na práh vrcholné gotiky. Mezi vystavenými předměty lze nalézt vzácná uměleckořemeslná díla i bohatě iluminované rukopisy, monumentální kamenné a dřevěné sochy, mince, listiny, ale rovněž ojediněle dochované předměty denní potřeby jako jsou psací potřeby, nádobí či součásti oděvu. *„Doufáme, že za těmito přímými otisky života návštěvník zaznamená významné stopy myšlení a hledání orientace ve složitém a nepřehledném světě – tedy stopy snah, které lidskou společnost doprovázejí po celou dobu její existence,“* říká jeden z tvůrců výstavy, Petr Sommer z pražského Centra mediévistických studií.

Dramatické období zániku a přeměny antického světa, zápasu pohanství s křesťanstvím a zrodu středověkých států nahlíží autoři výstavy optikou benediktinského řádu. Benediktini se totiž již v raném středověku stali významným společenským činitelem, organizovali misie, stáli u počátků státní organizace společnosti a také pomáhali vzniku kultury, kterou chápeme jako společnou vazbu států tvořících minulost i současnost Evropy. Do jejích základů tito řeholníci pomáhali vložit také podstatné prvky Evropy antické a židovské. Proto tvoří jádro výstavy virtuální komplex středověkého kláštera, jež středověk chápal jako zhmotnělý odraz rajske zahrady. V jeho kontextu jsou představeny nejvzácnější exponáty, např. první dochovaný zápis Řehole Benediktovy z 9. století, zapůjčený z knihovny švýcarského kláštera Sankt Gallen. Umělecké mistrovství anonymních středověkých tvůrců dokumentují mimo jiné soubory předmětů spojených s kultem světců Vojtěcha, Wolfganga a Ludmily. Mezi nejpůsobivější exponáty náleží bohatě zdobené antependium z kláštera Rupertsbergu na Rýně (Brusel, Musées Royaux d'Art et Histoire) či zlacené procesní kříže a drahocenné liturgické náčiní. Některé předměty opustily u příležitosti pražské výstavy klášterní pokladnice vůbec poprvé. *„Podařilo se nám do Prahy přivést poklady, které se jinak vůbec nepůjčují, například zlatý kalich z kláštera v Tyńci u Krakova, nejstarší svého druhu v Polsku,“* připomíná hlavní kurátor výstavy Vít Vlnas.

S ohledem na konzervátorské požadavky budou moci být některé exponáty, zejména nejcennější iluminované rukopisy, vystaveny v originálech pouze po omezenou dobu. Nejslavnější z českých románských manuskriptů, Kodex vyšehradský, vystaví Národní knihovna ČR ve svých prostorách v Klementinu na jediný den. Na výstavě ve Valdštejnské jízdárně tuto jedinečnou památku zastoupí její nově vytvořená dokonalá technologická kopie.

K výstavě vychází pětisetstránkový katalog v české verzi s anglickým překladem, do nějž svými texty přispělo více než padesát českých a zahraničních odborníků.

**Valdštejnská jízdárna
Valdštejnská 3
110 00 Praha 1**

VSTUPNÉ NA VÝSTAVU:

Základní	180 Kč
Snížené	90 Kč
Rodinné	350 Kč
Školní skupina	20 Kč / žák

Národní galerie v Praze připravila v rámci benediktinské výstavy pro návštěvníky také speciální kombinovanou vstupenku v hodnotě 230 Kč, která opravňuje ke vstupu i do stálé expozice středověkého umění v Čechách a ve střední Evropě v klášteře sv. Anežky České.

Generální partner: Komerční banka

Hlavní mediální partner: Česká televize

Mediální partneři: Český rozhlas, Prague Events Calendar, Anopress IT, Classic FM, Hospodářské noviny, IHNED.cz, Ekonom

Partner: Skupina ČEZ

Technologický partner: Samsung

Tiskové zpravodajství ze dne 6. 11. 2014

KONTAKT PRO NOVINÁŘE:

Eva Kotyzová, tisková mluvčí, tel.: 222 321 459, mob.: 724 501 535
e-mail: kotyzova@ngprague.cz